

Helsinki

PKS- yhteisö- raportti

1|2019

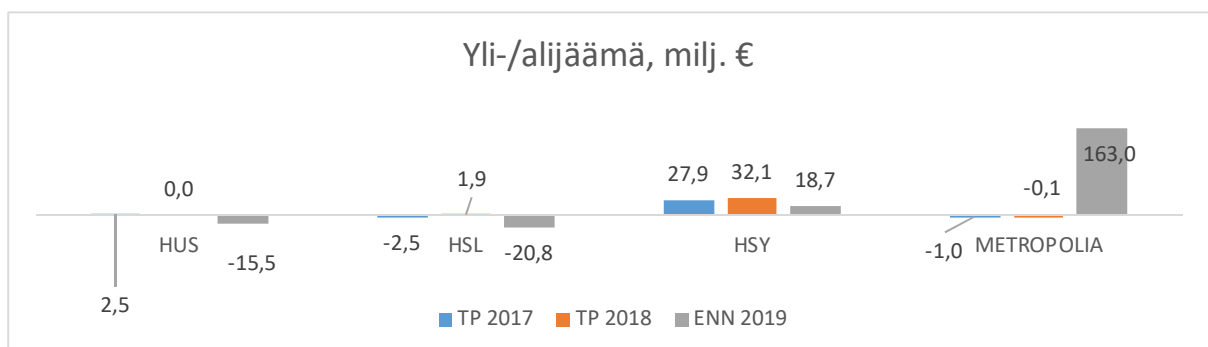
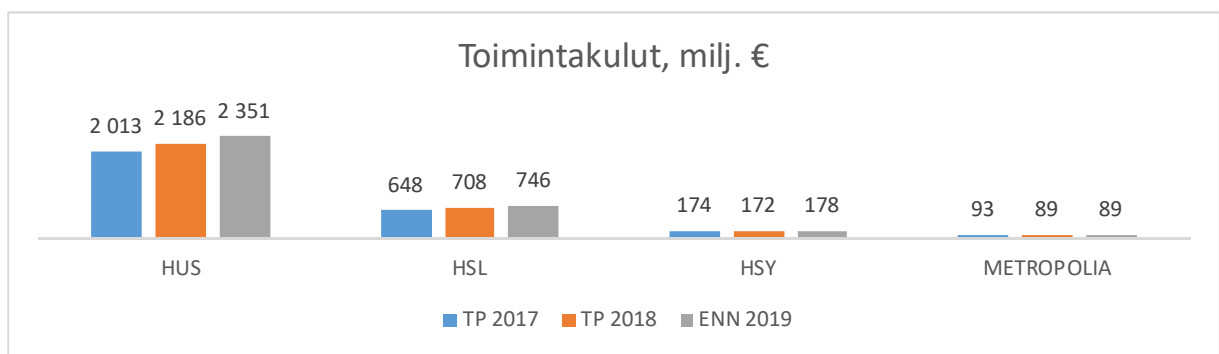
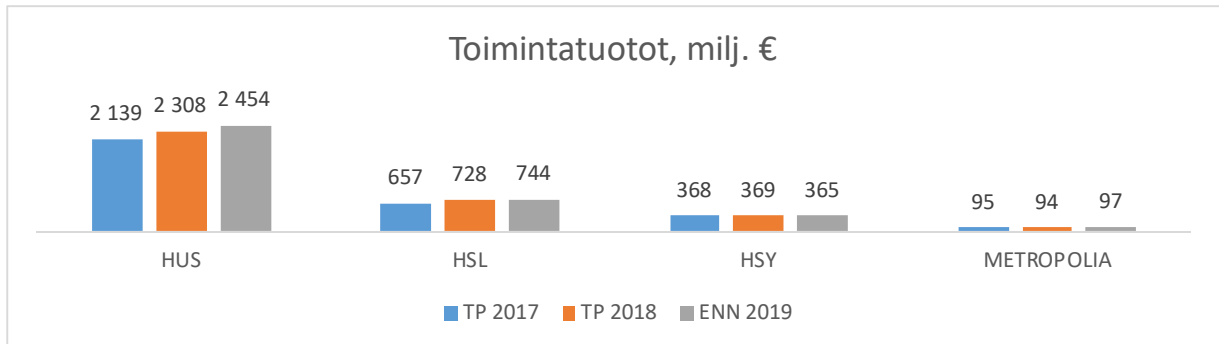
Sisällys

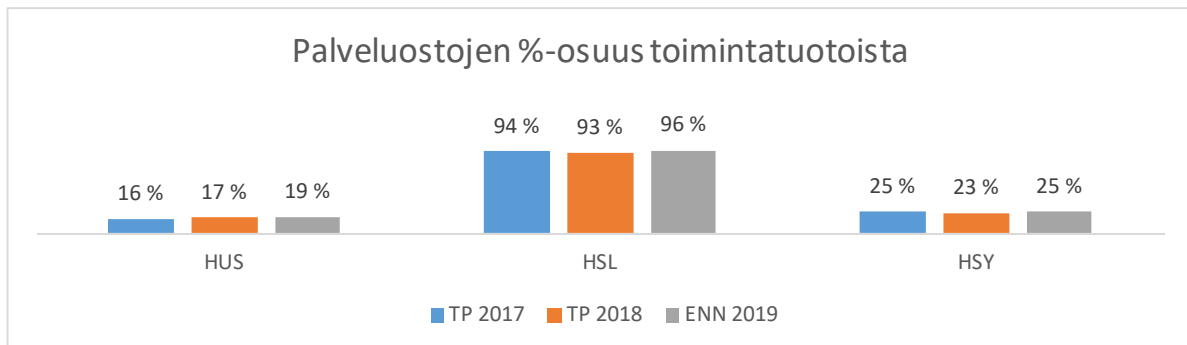
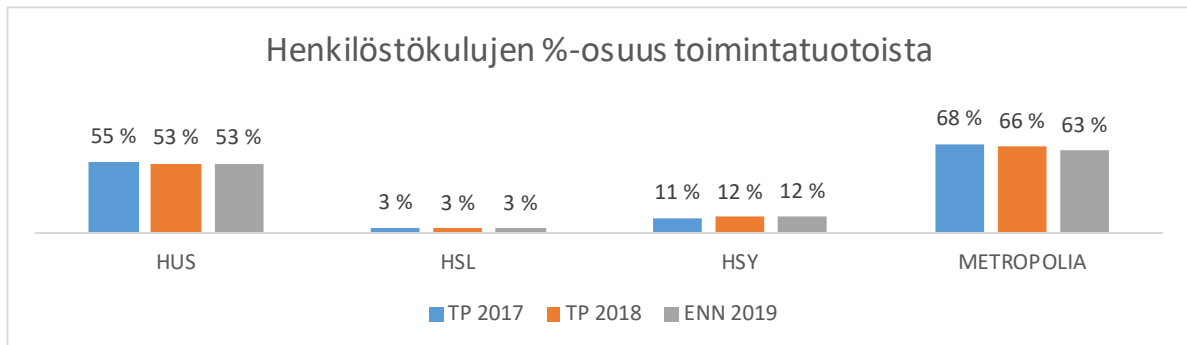
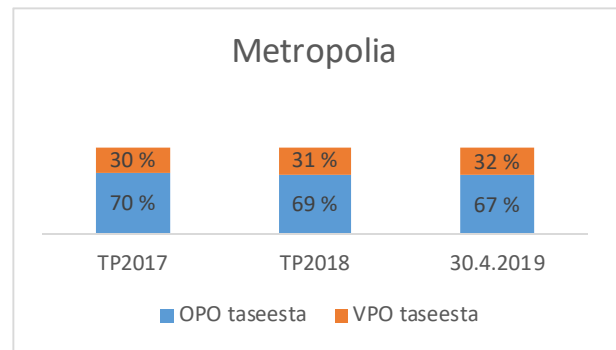
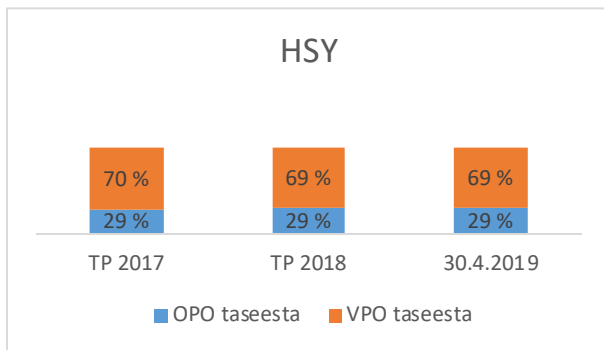
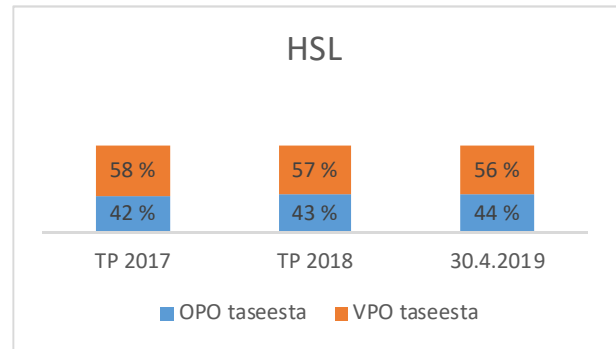
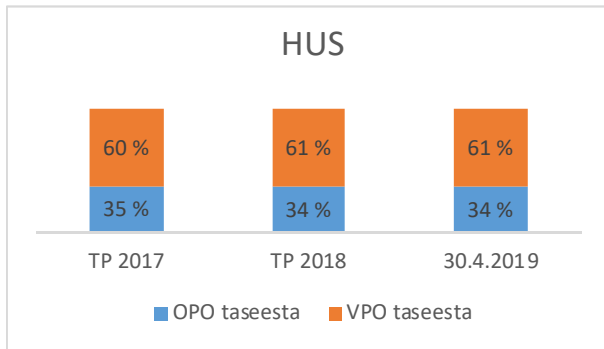
Tämä raportti sisältää pääkaupunkiseutuyhteisesti raportoitavat yhteisöt. Raportissa esitetään kustakin yhteisöstä niiden toimittamien katsausten perusteella vuoden 2019 toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot. PKS-raportti tehdään neljän kuukauden välein.

Tiivistelmä	3
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS)	5
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	12
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	17
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	25
Tunnuslukujen laskukaavat	30

Julkaisija	Helsingin kaupunginkanslia
Nimike	PKS-yhteisöraportti 1 2019
Sarja	Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2019:23 ISBN 978-952-331-611-9(pdf)
Tiedustelut	ISSN-L 2242-4504 (painettu julkaisu), ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu) erityissuunnittelija Tiina Leinonen

Tiivistelmä

Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS)

36,2 %

Helsingin kaupungin
omistusosuus

Hallituksen puheenjohtaja	Ulla-Marja Urho
Hallituksen varapuheenjohtaja	Jari Oksanen
Hallituksen jäsenet	Tom Böhling, Kirsti Handolin, Katrina Harjuhahto-Madetoja, Helka Hosia, Petri Kajander, Harri Lehtimäki, Pirkko Letto, Björn Månsson, Marika Niemi, Sirpa Peura, Mikko Piirtola, Kari Reijula, Ilkka Taipale, Reetta Vanhanen, Anna Vuorjoki
Hallituksen varajäsenet	Terhi Aalto, Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Gustafsson, Esa Hämäläinen, Sebastian Johansson, Pentti Kinomaa, Juha Levo, Leena Luhtanen, Vesa Mauriala, Mikko Pöri, Kirsi Rauhala, Veronica Rehn-Kivi, Sakari Rokkanen, Riikka Slunga-Poutsalo, Tuomas Tuure, Reijo Vuorento, Ossi Vähäsarja
Toimitusjohtaja	Juha Tuominen

Kuntayhtymän tehtävä

HUSin tehtävänä on tuottaa sen jäsenkuntien ja sairaanhoidopiirin järjestämistä vastaavaan kuuluvia erikoissairaanhoidon ja kehitysvammahuollon palveluja sekä huolehtia yliopistolliselle sairaanhoidopiirille säädetyistä muista tehtävistä.

HUSin laatima toimintakatsaus on kokonaisuudessaan tämän seurantaraportin liitteenä.

Toiminta ja merkittävimmät rapautumat raportointikaudella

Tammi-huhtikuussa elektiivisten läheteiden määrä (110 905) kasvoi 4,0 % edellisestä vuodesta. Vuoden 2019 tammi-huhtikuussa oli yhtä monta arkipäivää kuin edellisvuonna. Päivystyskäyntien määrä (99 926) kasvoi 19,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Päivystyskäyntien lukumäärän merkittävään

kasvuun vaikuttaa Haartmanin ja Malmin päivystystoimintojen siirtyminen Helsingin kaupungilta HUSille vuoden 2019 alussa. Vertailukelpoinen päivystyskäyntien lukumäärä ilman em. kahden yksikön päivystyskäyntejä, laski edellisen vuoden toteumasta 1,4 %. On kuitenkin huomioitava, että 2018 alkuvuonna päivystyskäyntien lukumäärä oli poikkeuksellisen suuri influenssaepidemiasta johtuen.

Hoitoonpääsy lain edellyttämässä ajassa heikentyi vuoden 2018 huhtikuun lopun tilanteeseen verrattuna sekä vuodeosastolle että poliklinikalle jonottaneiden osalta. Huhtikuun lopussa vuodeosastohoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (17 043) kasvoi 3,8 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja yli 6 kk odottavien potilaiden lukumäärä (546) kasvoi, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 433 potilasta (+ 26,1 %). Erikoisaloista eniten yli 6 kk odottajia oli kirurgiaan (314 potilasta) ja silmätaudeille (143 potilasta). Em. kahdella erikoisalalla on ollut ongelmia hoitoonpääsystä myös koko viime vuoden.

Kiireettömään polikliiniseen tutkimukseen ja hoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (27 810) on 4,6 % suurempi, kuin viime vuoden vastaavana ajankohdana, ja yli 3 kk odottavien potilaiden lukumäärä kasvoi ja oli 2 167 potilasta, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 1 324 potilasta (+ 63,7 %). Kokonaisuudessaan sekä poliklinikajono, että osastojono kasvoivat huhtikuun aikana maaliskuun lopun tilanteesta.

Kokonaistasolla henkilötöiden tuottavuus heikentyi tammi-huhtikuussa 1,5 % (tavoite 1,5 % parannus). Somaattisen palvelutuotannon kokonaistuottavuutta kuvaa DRG-pistekustannus –mittari. Tavoitteeksi on asetettu 1,5 %:n deflatoitu DRG-pistekustannuksen lasku. Tammi-huhtikuussa deflatoimaton pistekustannus kasvoi 6,4 % edellisestä vuodesta. Tuottavuus on heikentynyt edellisestä vuodesta. Arvioidun kustannustason muutoksen avulla ennustetulla deflatoimalla laskettuna deflatoitu pistekustannus kasvoi 4,3 % edellisestä vuodesta.

Apotin käyttöönotto on hidastanut edelleen Peijaksen toimintaa. Lisäksi laskutukseen sisältyy edelleen epävarmuutta. Apotin virheiden korjaaminen

Jäsenkuntien maksuosuudet milj. euroa						
Kunta	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018 1)	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Espoo	275	261	14	258	94	91
Helsinki	659	634	25	559	223	200
Vantaa	242	231	11	227	81	82
Kaikki jäsenkunnat yht.	1 749	1 682	67	1 584	596	565

1) Sisältää toiminnallisen ylijäämän palautuksen ja kiinteistön myyntivoiton

on edellyttänyt merkittävää lisäpanostusta, joka on lisännyt alkuvuoden kustannuksia. Myös muissa yksiköissä tuottavuus- ja tuloskehitys ovat olleet tavoitteita heikompia, minkä vuoksi HUSissa on käynnistetty tuottavuusohjelman laadinta. Kustannusten hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota loppuvuoden aikana.

Tuloskehitys

Kumulatiivisesti jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (ml. ostopalvelut) ylitti talousarvion 24,4 milj. euroa (4,3 %). Toteumassa on kuitenkin suuria kuntakoh- taisia eroja, kuten aikaisempinakin vuosina. Tammi- huhtikuussa 15 jäsenkunnan toteutunut laskutus ylitti kuukausikohdennetun talousarvion ja 9 kunnan las- kutus vastaavasti alitti talousarvion. Talousarvioon verrattuna jäsenkuntien palveluiden käytön määrän muutoksen vaikutus laskutuksen talousarvioylityk- seen oli + 2,9 % (määräero) ja käytettyjen palveluiden sisällöllisessä kohdentumisessa tapahtuneen muu- toksen ja keskihinnan muutoksen vaikutus oli 0,5 % (valikoima- ja hintaero). Talousarvioylityksestä 0,9 %-yksikköä aiheutui ostopalveluista. Määrä- ja vali- koima/hintaero lasketaan ainoastaan HUSin omana toimintana toteutuneesta tuotannosta. Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus kasvoi edellisen vuoden tammi- huhtikuun toteumasta 5,4 % (30,3 milj. euroa). Verrattuna edelliseen vuoteen jäsenkuntien palve- luiden määrällisen kysynnän vaikutus laskutuksen kasvuun oli + 2,9 %, ja valikoima-/hintaeron vaikutus oli + 1,5%. Vuosikasvusta 1,0 %-yksikköä aiheutui ostopalveluista.

Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus (67,0 milj. euroa) toteutui tammi-huhtikuussa 1,8 milj. eu- roa (2,7 %) talousarviota suurempana. Positiivinen

budjettiylitys kasvoi huhtikuussa 0,4 milj. euroa. Muiden sairaanhoitopiirien laskutus alitti talousarvi- on 1,2 milj. euroa (4,0 %) ja ERVA -alueen lasku- tus ylitti talousarvion 3,7 milj. euroa (16,3 %). Mui- den maksajien talousarvion toteutumisessa on jat- kuvaa epävarmuutta, koska vaativien erityistason hoitojen laskutuksen suuruus yhteensä ja erityisesti kohdentuminen eri maksajille vaihtelee kuukausittain ja vuosittain.

Sitovat nettokulut ylittivät talousarvion huhtikuussa 7,4 % (10,4 milj. euroa) ja kasvoivat edelliseen vuo- teen verrattuna 16,0 % (20,7 milj. euroa). Tammi- huhtikuussa sitovat nettokulut ylittivät talousarvion 5,0 % (27,3 milj. euroa) ja kasvoivat edelliseen vuo- teen verrattuna 13,3 % (67,3 milj. euroa). Toteutunut kumulatiivinen talousarvioylitys johtuu osittain volyy- min kasvusta aiheutuneesta toimintakuluyllityksestä ja sen synnyttämästä potilashoidon määrään sidot- tujen muuttuvien kulujen kasvusta (mm. hoitotarvik- keet, lääkkeitä ja sairaanhoidollisten palvelujen ostot). Toimintakulut ylittivät talousarvion 4,1 % eli 30,7 milj. euroa ja vastaavasti toimintavolyymi ylitti 2,2 % ta- lousarvion. Kun huomioidaan jäsenkunnilta HUSille siirtyneiden uusien toimintojen kulut ja Apotin käyt- tönotosta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset, oli toimintakulujen vertailukelpoinen kasvu tammi- huhtikuussa viime vuoteen verrattuna 7,8 %. Ilman kilpailukykysovimuksen positiivista vaikutusta sivuku- luihin vertailukelpoinen toimintakulujen kasvu olisi ol- lut 8,3 %. Toimintakulujen kokonaiskasvu viime vuo- desta sisältäen HUSille siirtyneet uudet toiminnot oli 12,8 %. Sitovien nettokulujen vertailukelpoinen kasvu edellisestä vuodesta oli 6,5 %.

Henkilöstökulut olivat kumulatiivisesti talousarvion ta- salla. Poistot ja arvonalentumiset alittivat talousarvi- on 1,0 milj. eurolla (2,8 %).

Palvelujen ostot ylittivät talousarvion kumulatiivisesti 16,9 milj. euroa eli 13,2 %. Tarvikekulut ylittivät talousarvion 13,2 milj. euroa eli 8,6 %. Kokonaistasolla tulosalueiden laatiman 2019 talousarvion kululajikohdennus aineiden ja tarvikkeiden sekä palveluiden ostojen osalta on liian alhainen ja vastaavasti muiden kululajien talousarvio suhteessa liian korkea. Tilikauden tulos oli 21,1 milj. euroa ylijäämäinen (TA 24,1 milj. euroa).

Vuosiennuste

Vuosiennuste päivitettiin tammi-maaliskuun toteumaan perustuen. Ennustettu tilikauden tulos on 15,5 milj. euroa alijäämäinen (TA 2019 -20,0 milj. euroa), vaikka Apotin käyttöönotto siirtyy vuoden 2020 ensimmäiselle vuosipuoliskolle. Yksiköiden johdon päivittämä vuosiennuste päättyi kuntayhtymätasolla sitovien nettokulujen osalta 3,6 % (62,1 milj. euron) ylitykseen. Tammi-maaliskuun toteuman ja vuosiennusteen perusteella johto on huhtikuussa käynnistänyt päivitetyt ja tehostetut toimenpiteet talousarviossa vahvistettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Vuosiennusteessa on huomioitu lomarahavelan palautuminen normaalitasolle.

Investoinnit

Hallitus päätti 6.5.2019 esittää valtuustolle silmäsa-raalan rakentamisen toteutettavaksi HUSin omana investointina. Uutta silmäsaaraalaa on aikaisemmin valmisteltu ns. ulkopuolisen rahoituksen hankkeena, jolla ei ole vaikutusta HUSin investointien määrään. Hankkeen kustannusarvio on 135 milj. euroa, josta kuluvan vuoden osuus on 1 milj. euroa. Esitys silmäsaaraalasta käsitellään valtuuston kokouksessa 13.6.2019 ja samaan kokoukseen valmistellaan talousarvion investointiosan muutos, joka sisältää myös muita tarkistustarpeita.

HUSin investoinnit etenevät pääosin hyväksytyin budjetin mukaisina, mutta muutamissa suurissa projekteissa vuodelle 2019 kohdentuva kustannusosuus on noussut ja aiheuttaa tarpeen muuttaa talousarviota. Osa muutoksista on vuoden 2019 kuluja lisääviä, osa vähentäviä ja niiden nettovaikutus on + 6 milj. euroa. Silmäsaaraalan lisäksi investointiohjelmaan lisätään hallituksen maaliskuussa hyväksymä Ohkolan sairaalaan kiireellinen muutostyö oikeuspsykiatria varten. Muut investointien muutostarpeet liittyvät vuodelta 2018 siirtyneisiin Meilahden maanalaisten laittilojen sekä voimakeskusrakennukseen tehtyjen kahden investoinnin kuluihin ja mm. Siltasaaraalan ja Hyvinkään sairaalan leikkausosaston ennakoitua

suurempaan vuodelle 2019 kirjautuvaan kustannusosuuteen. Muutamissa rakennus- ja laitehankkeissa kulut vuonna 2019 vastaavasti jäävät alle budjetin.

Rahoitus ja vastuusitoumukset

Maksuvalmius

Kuntayhtymän rahavarat 30.4.2019 olivat 63,0 milj. euroa. Rahatilien saldot sisältävät kuntayhtymän konsernipankkitiliin kuuluvien konserniyhtiöiden varoja 11,5 milj. euroa ja kuntayhtymälle annettuja lahjoitusvaroja 5,2 milj. euroa. Kuntayhtymä valmistautuu nostamaan lyhytaikaista lainaa maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen pitkäaikaisen lainan nostoa. Kassan riittävyystavoite vuoden lopussa on 15 päivää.

Ottolainat

Uutta pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi enintään 160 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 14,9 milj. euroa. Vuoden lopussa kuntayhtymällä arvioidaan olevan pitkäaikaista lainaa 452,1 milj. euroa. Kuntayhtymän omavaraisuusasteen tavoitearvo vuoden lopussa on vähintään 30 %.

Antolainat

HUS-kuntayhtymän HUS-Kiinteistöt Oy:lle myöntämien antolainojen saldo 30.4.2019 oli 26,0 milj. euroa ja Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n antolainojen saldo 3,1 milj. euroa. Hyksin kliniset palvelut Oy:llä oli pääomalainaa kuntayhtymältä 0,7 milj. euroa. Orton Oy:llä oli pääomalainaa kuntayhtymältä 1,2 milj. euroa.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskienhallinnan menetelmin pyritään ennaltaehkäisemään vaara- ja kriisitilanteiden syntyminen, minimoimaan vahinkoja ja huolehtimaan toiminnan jatkumisesta sekä tarvittavista suojaamistoimista. Tarkoitus on turvata toiminnalliset perusedellytykset, jotta HUS voi toimia tehokkaasti ja tuottavasti sekä antaa laadukasta, turvallista ja vaikuttavaa hoitoa potilaille perustehtävänsä ja tavoitteidensa mukaisesti. Varautuminen ja riskienhallinta on yhtymätasolla määritelty HUSin toimintaohjeissa.

Strategisten tavoitteiden saavuttamista ja strategisen riskienhallinnan tilaa seurataan yhtymätasolla, tulosityksiköissä ja tulosalueilla osana toiminnan ja talouden seurantaa. Varautumisesta ja riskienhallinnasta raportoidaan tilinpäätöksessä sekä

osavuosisikatsausten yhteydessä. Potilasturvallisuudesta ja sairaanhoidollisten prosessien riskitilanteista annetaan raportit potilasturvallisuussuunnitelmassa ja –katsauksissa, joten näitä tietoja ei sisällytetä vaarautumisen ja riskienhallinnan osavuosisikatsauksiin.

HUS käyttää kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan sähköistä järjestelmää (HUS -riskit). Järjestelmässä ilmoitetaan ja käsitellään vahinko-, uhka- ja vaaratilanneilmoituksia sekä tehdään riskianalyysyjä. HUSissa toimii turvallisuuden kehittämis- ja ohjaustehtävissä tietoturvallisuuden ja tietosuojan, valmiuden ja turvallisuuden, kiinteistö- ja tilaturvallisuuden, henkilöstö- ja työturvallisuuden, riskienhallinnan, ympäristöturvallisuuden sekä potilasturvallisuuden asiantuntijoita.

Ulkoiset toimintaympäristön haasteet

Potilasvakuutuksen kokonaisuudistus on hyväksytty eduskunnassa 15.3.2019. Potilasvahinkolaki korvataan potilasvakuutuslailla. Uutena säädettiin myös laki potilasvakuutuskeskuksesta ja laki liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta. Lait tulevat voimaan vuoden 2021 alussa. Uudistuksen myötä korvattavia vahinkoja koskevaa sääntelyä muutetaan siten, että kehoon asennettavista laitteista aiheutuvia henkilövahinkoja korvattaisiin tietyin edellytyksin. Myös potilasvahingon vuoksi tarpeellinen ammatillinen kuntoutus korvataan.

Markkinaoikeudessa hankintoja koskevia valituksia on vireillä tammi - huhtikuun tarkastelujaksolla muutamia yksittäisiä eikä tilanne ole poikkeava edelliseen tarkastelujaksoon nähden.

Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja tietosuoja

Tietotekniikkaan liittyviä merkitykseltään vakavia HaiPro-ilmoituksia oli 52 kappaletta, jotka kaikki koskivat Apotti-järjestelmää. Valviraan tehtiin näistä 47 lääkintälaitteen vaaratilanneilmoitusta. Elvytyshälytysjärjestelmän toimintahäiriöstä tehtiin huhtikuussa kohtalaiseksi luokiteltu HaiPro-ilmoitus. Uranusjärjestelmän päivityksen johdosta tehtiin 31 vähäistä HaiPro-ilmoitusta.

HUSin käyttämään taloushallinnon Rondo-järjestelmään on liittynyt sopimusriita, joka on vaarantanut HUSin pääsyn laajamittaisesti Rondon tallennettuihin vanhoihin laskuihin ja muihin asiakirjoihin. Rondon arkistokomponentin toimittanut Softco-niminen yritys on oikeudettomasti teknisesti salannut noin 50 milj. kappaletta Rondon tallennettua asiakirjaa. Riita-asiasta on ollut Helsingin käräjäoikeudessa

vireillä oikeudenkäynti. Käräjäoikeus on määrännyt HUSin vaatimuksen mukaisesti turvaamistoimen, jonka perusteella HUS on saanut kaikki dokumentit salaamattomina omaan hallintaansa.

Tietosuoja-asetus määrää, että rekisterinpitäjän on dokumentoitava kaikki tietoturvaloukkaukset. Dokumentoinnin parantamiseksi vuoden alussa käynnistettiin projekti, jonka tavoitteena on toteuttaa toukokuun 2019 aikana HUS -riskit järjestelmään toiminnallisuudet tietoturvaloukkausten ilmoittamiseen, käsitteilyyn ja raportointiin.

Kiinteistöt, tilat, laitteet

Kiivas rakentaminen Meilahden sairaala-alueella ja sen lähiympäristössä aiheuttavat Meilahden sairaala-alueelle lisäriskejä sekä merkittävää haittaa esimerkiksi liikenneväylien ollessa tukkeutuneina. Siltasairaalan rakennustöiden alkaminen kohottaa teknistä ja toiminnallista riskitasoa Meilahden sairaalakampuksella. Rakennushankkeiden ympäröiville tiloille ja toimintoille aiheuttamat riskit ovat olleet tarkastelujaksolla erityisen huomion kohteena. Raportointikaudella on havaittu puutteita mm. käytössä olevien poistumisreittien esteettömyydessä, työmaiden rajaamisessa asiattoman kulkemisen estämiseksi sekä työmaatilojen ja toiminnassa olevien tilojen välisessä palo-osastoinnissa, joihin on pyritty reagoimaan ja toteuttamaan korjaavat toimenpiteet.

Uudessa lastensairaalassa on tapahtunut kiinteistön osalta vaaratilanteita. Tarkastelujaksolla on pudonnut useampia kattolevyjä. HUS Tilakeskus selvittää asiaa rakennusurakoitsijan (SRV) kanssa.

Valmiussuunnittelu ja jatkuvuuden hallinta

Raportointikaudella on käynnistetty HUSin valmiusohjeen ja lääkinnän valmiussuunnitelman ajantasais-taminen, sillä HUSissa on viime vuosina tapahtunut paljon organisatorisia ja toiminnallisia muutoksia. Keskeisimmät näistä ovat Haartmanin ja Malmin sairaaloiden toimintojen liittyminen osaksi HUSin valmiusjärjestelmää sekä HUSin johdolla tapahtuva ERVA-alueen varautumisyhteistyön tiivistäminen. Lisäksi Raaseporin alueella on ollut käynnissä alueellisen valmiussuunnittelun pilotti.

Tulevaisuuden näkymät

HUSin hankintatoimi keskitetään HUS Logistiikkaan 1.7.2019 alkaen. Taloushallinnon uudelleen organisointi toteutetaan yhden johdon alaisuuteen 1.9.2019 alkaen. Esiselvitys on valmistunut huhtikuussa ja

asian valmistelua jatketaan kesän ja alkusyksyn aikana. Lisäksi selvitetään HR-toimintojen tarkoituksenmukaisin organisointi. Esiselvitys valmistuu kesälomien alkuun mennessä.

HUSin kuvantamis- ja laboratoriopalvelut yhdistyvät 1.7.2019 alkaen HUS diagnostiset palvelut -tulosalueeksi. HUSille siirtynee 1.1.2020 alkaen Eksoten kuvantamis- ja laboratoriopalvelut. Eksoten hallitus on tehnyt asiasta päätöksen ja HUSin hallitus käsittelee asiaa kesäkuun kokouksessa. HUSissa on valmisteilla strategian päivitys ja se valmistuu loppusyksystä. HUSissa on lisäksi käynnistetty tuottavuusohjelman laadinta heikentyneen taloustilanteen vuoksi.

HUSissa odotellaan valtion linjauksia sote-valmistelun jatkamisesta ja tietoa mahdollisesta pääkaupunkiseudun erillisratkaisusta.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	2 328 045	2 265 419	62 625	2 148 095	789 316	746 373
Maksutuotot	93 357	91 283	2 074	83 423	31 354	29 078
Tuet ja avustukset	22 092	9 571	12 521	24 907	8 260	1 913
Vuokratuotot	8 792	8 959	-167	9 390	2 985	2 900
Muut toimintatuotot	1 501	1 651	-150	41 730	510	1 065
Toimintatuotot	2 453 786	2 376 883	76 903	2 307 546	832 425	781 329
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-1 311 854	-1 312 842	988	-1 233 827	-425 136	-388 588
Palvelujen ostot	-455 444	-407 512	-47 933	-400 900	-145 593	-117 221
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-474 303	-449 055	-25 248	-462 192	-166 172	-151 558
Vuokratulut	-92 508	-93 614	1 106	-71 628	-30 242	-22 480
Avustukset	-5 766	-4 159	-1 607	-5 301	-1 976	-1 596
Muut toimintakulut	-11 172	-10 629	-543	-12 327	-3 652	-3 517
Toimintakulut	-2 351 047	-2 277 810	-73 237	-2 186 175	-772 772	-684 960
Toimintakate	102 739	99 073	3 666	121 371	59 653	96 369
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 440	-13 052	-388	-11 746	-4 965	-3 963
Vuosikate	89 300	86 021	3 278	109 625	54 688	92 405
Poistot ja arvonalentumiset	-104 794	-106 021	1 228	-109 625	33 544	34 277
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-15 494	-20 000	4 506	0	21 144	58 128
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 494	-20 000	4 506	0	21 144	58 128

Tuloslaskelman tunnusluvut	ENN 2019	TP 2018
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	104,4	105,6
Vuosikate/poistot (%)	85,2	100,0

Tase (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018		TOT 30.4.2019	TP 2018
Vastaavaa			Vastattavaa		
Aineettomat hyödykkeet	70 523	66 155	Peruspääoma	391 253	391 253
Aineelliset hyödykkeet	836 866	826 848	Arvonkorotusrahasto	0	0
Sijoitukset	66 413	66 213	Muut omat rahastot	0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	973 802	959 216	Muu oma pääoma	0	0
Toimeksiantojen varat	5 172	5 437	Ed. tilikauden yli-/alijäämä	0	0
Vaihto-omaisuus	25 813	29 083	Tilikauden yli-/alijäämä	21 144	0
Saamiset	148 220	95 139	Oma pääoma yhteensä	412 397	391 253
Rahoitusarvopaperit	0	0	Poistoero	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	57 881	53 386	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	231 914	177 609	Pakolliset varaukset	52 957	52 488
			Toimeksiantojen pääomat	5 172	5 437
			Pitkäaikainen vieras pääoma	304 415	292 123
			Lyhytaikainen vieras pääoma	435 946	400 960
			Vieras pääoma yhteensä	740 361	693 084
Vastaavaa yhteensä	1 210 888	1 142 262	Vastattavaa yhteensä	1 210 888	1 142 262

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018
Vuosikate	54 688	109 625
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	462	-39 545
Investointimenot	-47 973	-177 241
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	2 442
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8	54 574
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 185	-50 145
Antolainauksen muutokset	-158	1 106
Lainakannan muutokset	-2 613	-15 095
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	81	9 660
Rahoituksen rahavirta	-2 690	25 861
Rahavarat 1.1.	53 386	77 671
Rahavarat 30.4./31.12	57 881	53 386

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

52%

Helsingin kaupungin omistussuosuus

Hallituksen puheenjohtaja	Risto Rautava
Hallituksen varapuheenjohtaja	Sirpa Hertell
Hallituksen jäsenet	Antti Aarnio, Alviina Alametsä, Iida Haglund, Mika Helenius, Tarja Kantola, Hanna Mithiku, Dennis Pasterstein, Kristian Rehnström, Sakari Rokkanen, Pekka Sinisalo, Sirpa Siru, Ville Ylikahri
Hallituksen varajäsenet	Tarik Ahsanullah, Saara Hyrkkö, Sanna Hämäläinen, Samuli Isola, Sini Jokinen, Kari Kälviä, Kicka Lindroos, Pasi Liukkonen, Nina Merjola-Repo, Riitta Ollila, Ulla Palomäki, Tuomas Rantanen, Sanna Tuhkunen, Aino Tuomi
Toimitusjohtaja	Suvi Rihtniemi

Kuntayhtymän tehtävä

HSL:n tehtävänä on suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä, vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta, vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta, hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat, vastata matkalippujen tarkastuksesta, päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut sekä huolehtia muista viranomaiselle säädettyistä tehtävistä.

Toiminta ja merkittävimmät rapautumat raportointikaudella

Matkustajamäärät olivat huhtikuun jälkeen 1,9 % yli edellisen vuoden tason. Talousarviossa lipputulovarvio laadittiin keskimäärin 1,5 % matkustajamäärän kasvuennusteella (taulukko 1).

Joukkoliikenteen kustannustason muutos vuonna 2019 on jäämässä alle talousarviossa arvioidun (kuvio 1).

Tuloskehitys

Vuoden 2019 ensimmäinen osavuositarkastus perustuu pääosin neljän kuukauden toteutumatietoihin ja niistä johdettuun vuositasen ennusteeseen, minkä johdosta toteutumiseen ja ennusteisiin sisältyy vielä epävarmuutta. Erityisesti lipputulojen kehityksen ennustaminen on tässä vaiheessa vielä haastavaa, kun vyöhykehinnon vaikutuksista tulokertymään ei ole vielä riittävästi kokemusta.

Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 744,2 milj. euroa, 6,6 milj. euroa yli talousarvion (TA 737,6 milj. euroa). Toimintatuottoihin sisältyviä lipputuloloja arvioidaan kertyvän 378,7 milj. euroa eli 5,0 milj. euroa (1,6 %) talousarviossa ennakoitua enemmän.

Kuntaosuuksia arvioidaan laskutettavan talousarvion mukaisesti 348,1 milj. euroa (46,8 % toimintatuotoista).

Muut toimintatulot, yhteensä 17,4 milj. euroa, koostuvat pääosin valtion tuista, tarkastusmaksutuloista, liikenneoitsijöiltä laskutettavista matkakorttilaitteiden, taukotilojen ja sähköbussien vuokrista sekä asiakkailta matkakorteista perittävistä korttimaksuista. Vuokratuottoja arvioidaan kertyvän 2,6 milj. euroa, talousarvion mukaisesti.

Toimintakulujen arvioidaan jäävän 746,4 milj. euron ja alittavan talousarvion 8,1 milj. eurolla (-1,1 %). Joukkoliikenteen operointikustannuksissa syntyy säästöjä arviolta 7,8 milj. euroa (-1,5 %). Muissa toimintakuluissa arvioidaan syntyvän säästöjä noin 0,3 milj. euron verran.

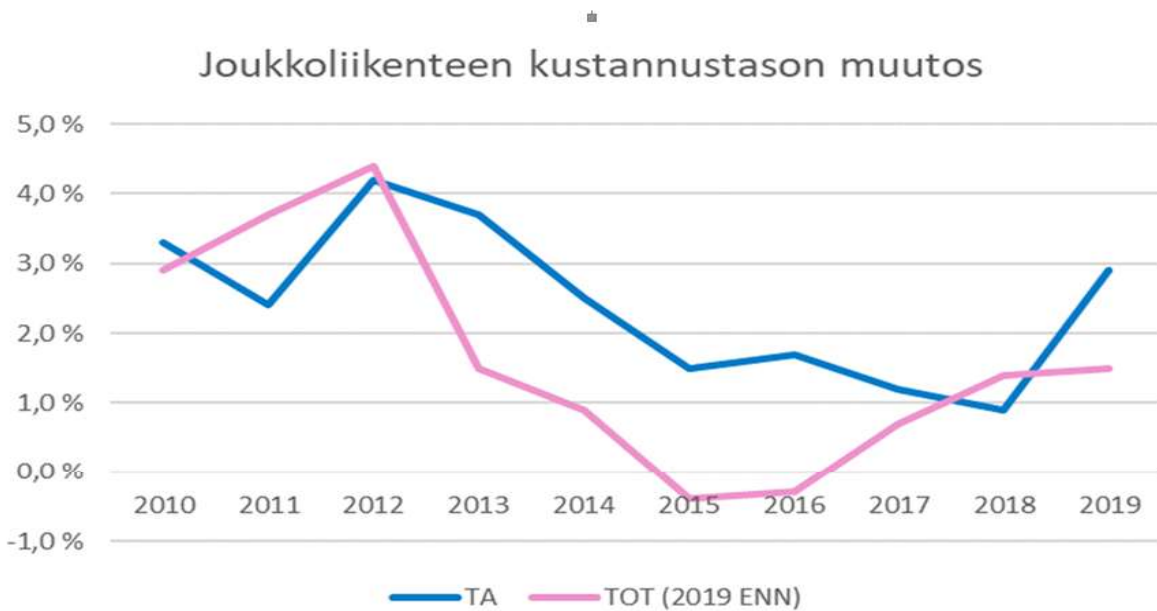
Suunnitelmapoistojen arvioidaan olevan yhteensä 18,6 milj. euroa ja toteutuvan suunnilleen talousarvion mukaisena.

Edellä mainituista syistä johtuen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 20,8 milj. euroa alijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 35,8 milj. euron alijäämään.

TAULUKKO 1.

Miljoonaa nousijaa	2019	2018	Muutos abs	Muutos %
Metro	30,844	29,953	0,891	3,0
Raitiovaunu	19,459	21,131	-1,672	-7,9
Suomenlinnan lautta	0,431	0,406	0,025	6,2
Bussi yhteensä	62,459	59,753	2,706	4,5
Helsinki sisäinen	27,956	27,829	0,127	0,5
Espoo + Kauniainen sisäinen	9,658	9,393	0,265	2,8
Vantaa sisäinen	4,470	4,323	0,147	3,4
Kerava sisäinen	0,107	0,104	0,003	2,9
Kirkkonummi sisäinen	0,132	0,126	0,006	4,8
Sipoon ja Keravan sisäinen	0,197	0,177	0,020	11,3
Seutuliiikenne	19,342	17,420	1,922	11,0
U-liikenne	0,550	0,381	0,169	44,4
Lähijunaliikenne	22,829	22,230	0,599	2,7
HSL-alue yhteensä	136,022	133,473	2,549	1,9

KUVIO 1.

Investoinnit

Investointien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina (13,7 milj. euroa).

Rahoitus ja vastuusitoumukset

Maksuvalmius on pysynyt alkuvuoden aikana hyvänä. Yhteisöllä ei ole lainoja.

Ympäristöasioiden hallinta

Sähköbussien määrä HSL-alueella kasvaa harppauksella syksyllä 2019, kun bussiliikenteeseen tulee 30 uutta täyssähköbussia. Leppävaaran joukkoliikenneterminaliin rakennetaan vuoden 2019 aikana latausasema sähköbusseja varten. Sähköbussit tukevat HSL:n strategisia ympäristötavoitteita, sillä ne ovat energiatehokkaita ja hiljaisia.

HSL:n ympäristötavoitteissa on edetty lähes suunnitelmien mukaisesti. Bussiliikenteen päästöt alenivat vuonna 2018 asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Keinoina päästöjen vähentämiseen vuonna 2018 olivat vanhan dieselkaluston uusiminen vähäpäästöisillä euro 6 päästötason dieselbusseilla, sekä sähköbussien suoritteiden sekä biopolttoaineiden osuuk-sien kasvu. Ympäristöbonustarjouskilpailumme avulla saimme HSL:n kilpailuttamaan bussiliikenteeseen biopolttoainetta yli 7 milj. litraa.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Ulkoisen toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät taloudellisen tilanteen heikkoon kehitykseen ja joukkoliikenteen kustannustason ennakoitua suurempaan nousuun. Riskien vastapainona taloudellisen tilanteen myönteinen kehitys tarjoaa mahdollisuuden joukkoliikenteen käytön ja lipputulosten kasvuun sekä joukkoliikenteen käyttöasteen parantamiseen. Suurten liikennehankkeiden valmistumiseen ja käyttöönottoon liittyy myös riskejä ja mahdollisuuksia.

Tietojärjestelmien osalta merkittävimpiä riskejä ovat toiminnan jatkuvuutta uhkaavat laajat käyttöä häiritsevät tietoliikenne- ja sähkönjakelukatkokset tai tahallisesti aiheutetut palvelunestohyökkäykset. Tietoturvan ja tietosuojan osalta merkittävimpiä riskejä ovat henkilö- tai muihin merkittäviin HSL:n tietovarastoihin kohdistuvat tietomurrot tai tietojen eheyteen vaikuttavat häiriöt.

Tarkastelukaudella ei ole toteutunut merkittäviä toimintaa tai sen jatkuvuutta uhkaavia riskejä.

Vyöhykemalli otettiin onnistuneesti käyttöön 27.4.2019 ja vyöhykeuudistuksen ensimmäiset myyntipäivät menivät hyvin. Reilun kaksi vuotta kestäneessä käyttöönottoprojektissa oli mukana iso joukko HSL:läisiä sekä konsultteja ja kumppaneita.

Hämeentien perusparannus muuttaa raitiovaunu- ja bussireittejä Sörnäisissä vuoden 2019 ajaksi.

Keski-Pasilan mittava uudistaminen etenee Pasilan aseman ja alueen liikennejärjestelyjen muutoksilla. Väliaikainen asema palvelee matkustajia syksyyn 2019 saakka, jolloin uusi Pasilan asema, Triplan kauppakeskus ja pysäköintilaitos valmistuvat. Pasilan joukkoliikenneterminalin valmistuminen muuttaa liikennejärjestelyitä erityisesti raitoliikenteessä.

Raide-Jokerin rakentaminen alkaa kesäkuun alussa useassa kohteessa sekä Helsingissä että Espoossa. Kesäkuun aikana työt aloitetaan yhteensä 13 eri kohteessa ja elokuussa yhdeksässä uudessa kohteessa. Töiden kesto eri kohteissa vaihtelee vuodesta neljään vuoteen. Ensimmäisiä työvaiheita ovat työnaikaisten liikennejärjestelyjen rakentaminen, maaleikkaukset ja johtosiirrot. Pikaraitiotien liikennöinti alkaa tämänhetkisen aikataulun mukaan kesäkuussa 2024.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	380 397	374 290	6 107	371 824	129 009	122 534
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Kuntaosuudet	348 106	348 106	0	341 107	116 035	113 702
Tuet ja avustukset	6 367	6 367	0	5 763	102	90
Vuokratuotot	2 626	2 626	0	2 431	518	476
Muut toimintatuotot	6 700	6 210	490	6 892	2 080	1 911
Toimintatuotot	744 196	737 599	6 597	728 017	247 744	238 714
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-23 041	-23 341	300	-22 046	-6 789	-6 479
Palvelujen ostot	-713 241	-721 002	7 761	-676 143	-230 070	-217 831
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 920	-1 920	0	-2 692	-451	-514
Vuokratulot	-5 004	-5 004	0	-4 650	-1 419	-1 497
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 237	-3 237	0	-2 823	-368	-1 006
Toimintakulut	-746 444	-754 505	8 061	-708 354	-239 096	-227 306
Toimintakate	-2 247	-16 906	14 659	19 663	8 648	11 408
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-100	100	27	103	-1
Vuosikate	-2 247	-17 006	14 759	19 690	8 751	11 408
Poistot ja arvonalentumiset	-18 553	-18 844	291	-17 809	-6 065	-5 867
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 800	-35 850	15 050	1 882	2 686	5 541
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-20 800	-35 850	15 050	1 882	2 686	5 541

Tuloslaskelman tunnusluvut	ENN 2019	TP 2018
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	99,7	102,8
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia (%)	53,0	54,6
Vuosikate/poistot (%)	-13,6	110,6

Tase (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018	TOT 30.4.2019	TP 2018
Vastaavaa			Vastattavaa	
Aineettomat hyödykkeet	41 399	39 060	Peruspääoma	9 566
Aineelliset hyödykkeet	24 111	23 750	Arvonkorotusrahasto	0
Sijoitukset	3 417	3 417	Muut omat rahastot	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	68 927	66 227	Muu oma pääoma	3 778
Toimeksiantojen varat	0	0	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	69 981
Vaihto-omaisuus	222	110	Tilikauden yli-/alijäämä	2 686
Saamiset	48 303	43 255	Oma pääoma yhteensä	86 011
Rahoitusarvopaperit	0	0	Poistoero	0
Rahat ja pankkisaamiset	79 378	81 610	Vapaaehtoiset varaukset	0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	127 903	124 975	Pakolliset varaukset	0
			Toimeksiantojen pääomat	0
			Pitkäaikainen vieras pääoma	0
			Lyhytaikainen vieras pääoma	110 820
			Vieras pääoma yhteensä	110 820
Vastaavaa yhteensä	196 831	191 202	Vastattavaa yhteensä	196 831

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018
Vuosikate	8 751	19 691
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investointimenot	-2 701	-14 838
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 050	4 852
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	335
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8 283	-9 740
Rahoituksen rahavirta	-8 283	-9 405
Rahavarat 1.1.	81 610	86 163
Rahavarat 30.4 / 31.12.	79 378	81 610

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

57,6 %

Osuus peruspääomasta

Hallituksen puheenjohtaja	Mia Nygård
Hallituksen varapuheenjohtaja	Leo Stranius
Hallituksen jäsenet	Minna Korpela, Johanna Krabbe, Minna Kuusela, Kari Kuusisto, Kirsi Louhelainen, Matti Niiranen, Tarmo Parviainen, Amanda Pasanen, Anders Portin, Markku Saarikangas, Kati Tyystjärvi, Antti Vuorela
Hallituksen varajäsenet	Marja Ahola, Jussi Airaksinen, Antti Annala, Samu Ihalainen, Anna Jungner-Nordgren, Anna-Mari Kantola, Hannele Kerola, Emilia Knaapi, Timo Lahti, Taisto Miettinen, Mikko Ohela, Tuomas Suihkonen, Aino Tuominen, Markku Weckman
Toimitusjohtaja	Raimo Inkinen

Kuntayhtymän tehtävä

HSY:n tehtävänä on hoitaa jäsenkuntiansa jätelain mukainen jätehuolto ja siihen liittyvä toiminta, toimia vesihuoltolaissa tarkoitettuna vesihuoltolaitoksena, joka huolehtii vesihuollosta toiminta-alueellaan, huolehtia jäsenkuntiansa ilmansuojelun seuranta-, tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehävistä sekä hoitaa jäsenkuntien sille antamat muut kuntayhtymän toimintaan liittyvät yhteiset tehtävät.

Toiminta ja merkittävimmät rapahtumat raportointikaudella

Talousettä pumpattiin tammi - huhtikuussa 32,7 milj. m³. Koko vuoden vedenpumpppauksen ennustetaan toteutuvan talousarvion suuruisena 93,9 milj. m³. Vesihuollon laskutusvolyyymi oli huhtikuun lopussa 5 %:a edellä edellistä vuotta. Laskutus pohjautuu arviolaskutukseen, ennusteessa näkyy nyt viime kesän erittäin lämmin ja kuiva kausi, jolloin veden pumpppaus oli vastaavasti noin 5 % yli edellisen vuoden.

Raportointikaudella HSY:n asiakaskiinteistöillä tehtiin 2,9 milj. astiayhennystä ja kuljetettiin 107 552 tonnia jätteitä. Vuosiennusteen mukaan astiayhennynksiä tehdään 8,7 milj. kappaletta (+5,0 % talousarvion verrattuna). Tyhjennysten määrän poikkeama talousarviosta johtuu tyhjennysrytmien vaihtelusta ja muovipakkausten erilliskeräyksen vaikutuksesta tyhjennysmääriin. Sekajätteen ja kartongin keräysmäärien ennustetaan toteutuvan talousarviota suurempina. Viime vuoden vastaavaan aikaväliin verrattuna muovin erilliskeräys kasvoi merkittävästi ja sekajätteen tyhjennysmäärät oli laskussa.

Vantaan Energian jätevoimalaan toimitettiin energiahyödynnettävää jätettä yhteensä 92 000 tonnia. Vuosiennusteen mukaan voimalaan toimitetaan yhteensä 241 800 tonnia jätteitä, määrän ollessa 1 % talousarviota suurempi.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin jätteitä yhteensä 97 500 tonnia. Vuosiennusteen mukaan käsiteltävä jättemäärä on yhteensä 319 100 tonnia, 10 % talousarviota enemmän. Ylitys syntyy pääosin hyötyjätteissä.

Sortti-asezilla kävi 130 454 asiakasta, joka oli 7,4 % edellisvuoden vastaavaa ajanjaksoa enemmän. Vuositasolla asiakasmäärän ennustetaan olevan 480 000 asiakasta eli 3 % talousarviota enemmän.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatua mitattiin seitsemällä pysyvällä ja neljällä siirrettävällä mittausasemalla, joilla seurataan tärkeimpien kaupunki-ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia. Ilmanlaatu tiedot esitetään reaaliaikaisesti HSY:n verkkosivuilla ja ilmanlaatuportaalissa.

Tuloskehitys

Tammi-huhtikuussa toimintatuottoja kertyi 120,6 milj. euroa. Vuosiennusteen mukaan tuottoja kertyy 365,3 miljoonaa euroa, 0,2 milj. euroa talousarviota enemmän. Vesihuollon toimintatuotot tammi - huhtikuussa olivat 1,7 milj. euroa talousarviota suuremmat. Koko vuoden ennusteessa vesihuollon tuomintatuottojen ja tarkemmin käyttö- ja perusmaksulaskutuksen ennustetaan ylittävän talousarvion 1,5 milj. eurolla, johtuen

talousarviota suuremmista toteutuneista volyyymeistä. Vesihuollon liittymismaksujen toteuma on puolestaan epävarmaa. Edellisenä vuonna muutamat isot kohteet toivat lähes 3 milj. euron poikkeuksellisen liittymismaksulaskutuksen. Nyt vastaavia kohteita ei ole tiedossa.

Jätehuollon toimintatuottojen toteutuma oli talousarvion mukainen ollen 32,1 milj. euroa. Toimintatuottojen arvioidaan kuitenkin jäävän 1,5 milj. euroa talousarviota alemmaksi johtuen muun muassa muovijätteen erilliskeräyksen lisääntymisestä ja sen vaikutuksista sekajätteen noutotiheyteen ja rakennusjätteen vähäisemmästä vastaanotosta jalostukseen.

Raportointikauden toimintakulut olivat 51,7 milj. euroa alittaen talousarvion 6 milj. eurolla. Alitusta syntyi kummallakin toimialalla lähinnä palveluiden ostoissa, osin hankintojen jaksottumisesta johtuen. Toimintakulut olivat kaudella edellisvuoden tasolla. Vuosienusteessa kulujen arvioidaan olevan 177,9 milj. euroa 1,8 milj. euroa talousarviota vähemmän.

Nettorahoituskulut olivat tammi - huhtikuussa budjetoidulla tasolla 22,1 milj. euroa. Niiden arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti 67,6 milj. euron suuruisina.

Raportointikauden poistot olivat 33,5 milj. euroa, 0,7 milj. euroa talousarviota pienemmät. Poistojen vuosienuste on talousarvion mukainen, 102,5 milj. euroa.

Raportointikauden tulos oli 13,8 miljoonaa ylijäämäinen. Vuosienusteessa tulos on 18,7 miljoonaa ylijäämäinen, 2,0 milj. euroa talousarviota parempi.

Investoinnit

Tammi - huhtikuun investoinnit olivat yhteensä 51,6 milj. euroa, josta 48,1 milj. euroa oli vesihuollon ja 2,6 milj. euroa jätehuollon investointeja. Vesihuollon investointien kokonaissumman ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Jätehuollon investointien arvioidaan alittavan talousarvion 0,5 milj. eurolla.

Rahoitus ja vastuusitoumukset

Vieras pääoma yhteensä 30.4. oli 1 643 milj. euroa, josta jäsenkuntien perustamislainoja oli 1 188,0 milj. euroa, pitkäaikaisia rahoituslaitoslainoja 274 milj. euroa ja lyhytaikaista maksuvalmiusluottoa 35 milj. euroa. Raportointikaudella nostettiin Euroopan Investointipankilta 40 milj. euroa uutta pitkäaikaista lainaa Blominmäen laitosten investointia varten. Maksuvalmius on kaudella ollut hyvä. Omavaraisuusaste kauden lopussa oli 29,4 %.

Ympäristöasioiden hallinta

HSY:ssä on koottu toimialojen ja tulosalueiden tavoitteista ympäristötavoitteet ja HSY:n tekemät sitoumukset, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmistelemien kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa muodostaen yhdessä HSY:n ympäristöohjelman vuodelle 2019. Seuraavassa on käsitelty HSY:n sitoumuksia.

HSY:n sitoumukset

Kuntien energiatehokkuussopimus

Energiatehokkuussopimuksen energiansäästön minimitaloite on 7,5 % vuoteen 2025 mennessä laskettuna viimeisimmän käytettävissä olevan kalenterivuoden tiedoista. Lisäksi sopimuksessa on asetettu 4 % välitaloite vuoteen 2020 mennessä.

Kestävän kehityksen sitoumukset

1. HSY:n kestävän kehityksen sitoumus tehdään ajalle 2016-2030. Tavoitteena on vähentää typen ja fosforin päästöjä mereen pitkäjänteisesti kehittämällä jätevedenpuhdistusta.

2. Ekotukitoiminta: HSY tarjoaa koulutuksia, vierailuja ja materiaaleja seudun ekotukihenkilöille yhteistyössä kaupunkien kanssa.

Ilmastonmuutoksen hillintä

HSY:n strategia 2025:n mukaisesti yksi tärkeimmistä päämääristä on olla ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. HSY tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

HSY kerää ja tuottaa tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja seudulle soveltuvista sopeutumiskeinoista.

Itämerihaaste

HSY:n Itämerihaasteen toimenpideohjelma sisältää hankkeita Itämeren tilan parantamiseksi.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Operatiiviset riskit

Merkittäviin operatiivisiin riskeihin kuuluvat laaja talousveden vakava laatuhäiriö ja iso alueellinen vedenjakeluhäiriö. HSY:ssä on käytössä juomaveden

turvallisuussuunnitelma WSP (Water Safety Plan), joka kattaa raakaveden hankinnan, vedenpuhdistusprosessin ja vedenjakelun. Vastaavasti on laadittu jätevedenpuhdistuksen ja viemäroinnin turvallisuussuunnitelma SSP (Sanitation Safety Plan).

Operatiivisista riskeistä merkittäviä ovat myös mahdolliset suunnittelu- ja rakentamisvirheet investointiprojekteissa. Riskienhallinnan toimenpiteisiin kuuluvat riittävästä omasta resursoinnista huolehtiminen sekä suunnitteluttamisessa, urakanvalvonnassa että sovittujen töiden vastaanottamisvaiheessa.

Riskikartoituksessa tulivat esille tietojärjestelmiin liittyvät riskit, esimerkiksi yhdestä ohjelmistotoimittajasta riippuvat tietojärjestelmät ja hyvin ohuet tietojärjestelmätoimittajan avainresurssit. Lisäksi tunnistettiin kyberriskejä, joihin kuuluvat esim. tunkeutuminen HSY:n tietoverkkoon ja palvelunestohyökkäys HSY:n verkkopalveluihin. HSY:lle on nimetty tietoturvapääliikö ja voimassa olevaa tietoturvapoliittikkaa noudatetaan. HSY osallistuu kansalliseen kybervesihankkeeseen, jossa arvioidaan riskit ja määritetään niille hallintakeinot.

HSY:n toiminnoissa on merkittäviä työturvallisuus- ja työsuojeluriskejä. Työturvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota tapaturmien estämiseksi. Henkilövahinkojen osalta esim. kaivantotyöt ja eräät tuotantolaitoksilla tehtävät operatiiviset työt ovat riskialtias alue.

Tunnistettuihin riskeihin kuuluvat myös mahdolliset ongelmat pätevien avainhenkilöiden rekrytoinnissa ja organisaation palveluksessa pitämisessä sekä oman henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen. Henkilöstöriskejä vähennetään mm. hallituilla, oikein kohdennetuilla rekrytoinneilla, vahvistamalla osaamista avaintehtävissä useammalle henkilölle sekä varmistamalla tiedonsiirto uusille henkilöille.

Vahinkoriskit

HSY:n toimintaan liittyy suuria vahinkoriskejä. Putkistoissa paineistettuna virtaava vesi sekä jätevesi muodostavat riskin kosteusvaurioille, mekaanisille vaurioille tai biologiselle päästölle verkoston rikkoutuessa. Viemäriin tukkeutuminen, pumppaamon toimintahäiriö tai jätevedenpuhdistamolla tapahtuva häiriö voi aiheuttaa jäteveden virtaamisen maastoon tai vesistöön.

HSY:n riskikartassa tunnistettuja suurimpia vahinkoriskejä ovat mm. vakava tulipalo vesi- tai jätehuollon tuotantolaitoksella, runkovesijohdon tai viemäriin rikkoutumisen aiheuttama merkittävä henkilö- tai omaisuusvahinko kolmannelle osapuolelle sekä

yksittäisen henkilön tai ryhmän aiheuttama merkittävä vahingonteko.

HSY:n toiminnassa keskitytään vahinkotapahtumien määrän ja niiden seurausten minimointiin. Putkiverkot suunnitellaan ja toteutetaan siten, että mahdollinen vuoto ohjautuu ensisijaisesti maastoon tai vesistöön rakennetun tilan sijasta, kriittiset kohdat vahvistetaan tai varustetaan suojarakenteilla ja putkistojen reittejä suunniteltaessa otetaan huomioon muu infrastruktuuri. Verkkojen kunnon seuranta ja saneeraustoimenpiteiden oikea kohdentaminen estävät osaltaan riskejä.

Vakuutukset ovat osa riskienhallintaa. Riskejä on yrittävä poistaa, välttää ja pienentää ottamalla omaa vastuuta ja lopuksi siirtää niitä vakuutuksiin. HSY:n vakuutuksissa suurimmat kokonaisuudet ovat toiminnan vastuuvakuutus ja omaisuusvakuutus.

Strategiset riskit

HSY:n investointiaste on liikevaihtoon nähden korkea varsinkin vesihuollossa. Huonosti tai väärin kohdennetut investoinnit pyritään välttämään sekä lyhyemmän että pidemmän aikavälin investointisuunnitelmien avulla. Lisäksi varmistetaan ennen urakkakilpailua tai hankintaa, että investoinnin kohdentumisen perusteet ovat edelleen voimassa.

HSY:n toimintaan vaikuttavat myös maineriskit. HSY:ssä on tehty mainetutkimus, jonka tulosten pohjalta on laadittu toimenpideohjelma. Toimenpideohjelman toteutus on meneillään.

Taloudelliset riskit

Lainasalkussa on olemassa korkoriski, jota vähennetään suojaamalla lainasalkun vaihtuvakorkoinen osuus koronvaihtosopimuksin.

Taloudellisesti merkittäviin rakennusurakkasopimuksiin, ICT-järjestelmäsopimuksiin ja jätteenkuljetussopimuksiin sisältyy sopimusriskejä. Riskien hallinta-toimenpiteinä on tunnistettu etukäteen erityyppisiin sopimuksiin ja erilaisiin ulkopuolisiin toimittajiin kohdistuvia riskejä. HSY:n sopimusmallia noudatetaan ulkopuolisten sopimuskuoppineiden kanssa aina, kun se on mahdollista, ja sopimusmallin noudattamista valvotaan.

HSY yhteensä

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	355 360	354 935	425	359 185	117 167	112 339
Maksutuotot	340	340	0	299	83	79
Kuntaosuudet	4 100	4 100	0	4 100	1 367	1 367
Tuet ja avustukset	1 466	1 812	-346	1 325	522	189
Vuokratuotot	2 793	2 793	0	1 968	1 101	610
Muut toimintatuotot	1 201	1 100	101	1 858	354	535
Toimintatuotot	365 260	365 080	180	368 736	120 594	115 119
Valmistus omaan käyttöön	2 000	2 000	0	2 005	760	617
Henkilöstökulut	-45 348	-45 518	170	-43 316	-14 279	-13 536
Palvelujen ostot	-89 692	-95 509	5 817	-86 285	-25 603	-26 406
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 732	-28 863	131	-27 199	-7 888	-8 080
Vuokrakulut	-10 192	-9 940	-252	-9 208	-3 285	-2 966
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 890	160	-4 050	-6 312	-668	-861
Toimintakulut	-177 854	-179 670	1 816	-172 321	-51 723	-51 849
Toimintakate	189 406	187 410	1 995	198 419	69 631	63 887
Rahoitustuotot ja -kulut	-67 548	-67 548	0	-66 566	-22 121	-22 402
Vuosikate	121 858	119 862	1 995	131 853	47 510	41 485
Poistot ja arvonalentumiset	-102 583	-102 583	0	-98 946	-33 525	-32 666
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	19 275	17 280	1 995	32 907	13 985	8 819
Poistoeron muutokset	592	592	0	592	197	197
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-1 119	-1 119	0	-1 353	-432	-414
Tilikauden yli-/alijäämä	18 748	16 753	1 995	32 146	13 750	8 603

Tuloslaskelman tunnusluvut	ENN 2019	TP 2018
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	207,7	211,5
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia (%)	98,9	98,9
Vuosikate/poistot (%)	118,8	133,3

HSY yhteensä

Tase (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018		TOT 30.4.2019	TP 2018
Vastaavaa			Vastattavaa		
Aineettomat hyödykkeet	3 681	4 131	Peruspääoma	505 000	505 000
Aineelliset hyödykkeet	2 121 876	2 103 398	Arvonkorotusrahassto	0	0
Sijoitukset	185 942	185 942	Muut omat rahastot	0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 311 499	2 293 471	Muu oma pääoma	2 570	2 570
Toimeksiantojen varat	0	0	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	171 541	139 395
Vaihto-omaisuus	1 679	1 563	Tilikauden yli-/alijäämä	13 750	32 146
Saamiset	51 595	40 592	Oma pääoma yhteensä	692 861	679 111
Rahoitusarvopaperit	0	0	Poistoero	3 746	3 944
Rahat ja pankkisaamiset	7 039	6 450	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	60 313	48 605	Pakolliset varaukset	32 161	32 134
			Toimeksiantojen pääomat	0	0
			Pitkäaikainen vieras pääoma	1 524 537	1 484 537
			Lyhytaikainen vieras pääoma	118 507	142 350
			Vieras pääoma yhteensä	1 643 044	1 626 887
Vastaavaa yhteensä	2 371 812	2 342 076	Vastattavaa yhteensä	2 371 812	2 342 076

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018
Vuosikate	47 509	131 858
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-405	1 054
Investointimenot	-51 556	-177 565
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	519
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	267
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 452	-43 872
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	23 563	22 010
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-18 793	21 591
Rahoituksen rahavirta	4 770	43 601
Rahavarat 1.1.	6 721	6 450
Rahavarat 30.4 / 31.12.	7 039	6 721

HSY vesihuolto

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	264 933	263 383	1 550	260 708	86 694	80 852
Maksutuotot	0	0	0	0	-3	0
Tuet ja avustukset	75	75	0	393	25	15
Vuokratuotot	1 112	1 112	0	1 100	449	289
Muut toimintatuotot	950	950	0	838	60	385
Toimintatuotot	267 070	265 520	1 550	263 040	87 225	81 541
Valmistus omaan käyttöön	2 000	2 000	0	2 005	760	617
Henkilöstökulut	-25 448	-25 642	194	-23 917	-8 029	-7 563
Palvelujen ostot	-38 315	-43 187	4 872	-37 989	-10 502	-10 961
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 957	-24 957	0	-24 144	-7 104	-6 892
Vuokratulut	-7 197	-7 197	0	-6 689	-2 382	-2 116
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 811	1 089	-3 900	-5 153	-500	-684
Toimintakulut	-98 727	-99 894	1 166	-97 892	-28 517	-28 218
Toimintakate	170 343	167 626	2 716	167 152	59 468	53 940
Rahoitustuotot ja -kulut	-66 120	-66 120	0	-65 274	-21 609	-21 723
Vuosikate	104 223	101 506	2 716	101 897	37 859	32 217
Poistot ja arvonalentumiset	-86 357	-86 357	0	-82 788	-28 037	-27 445
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	17 866	15 149	2 716	19 091	9 822	4 772
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-1 119	-1 119	0	-1 353	-432	-414
Tilikauden yli-/alijäämä	16 747	14 030	2 716	17 783	9 390	4 358

HSY jätehuolto

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	92 488	93 612	-1 125	100 342	31 061	32 100
Maksutuotot	340	340	0	299	86	79
Tuet ja avustukset	875	1 308	-433	825	432	174
Vuokratuotot	1 031	1 031	0	884	401	327
Muut toimintatuotot	251	150	101	877	152	149
Toimintatuotot	94 984	96 441	-1 457	103 228	32 133	32 829
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-7 370	-7 296	-74	-7 126	-2 297	-2 103
Palvelujen ostot	-65 342	-66 304	962	-61 348	-19 354	-19 483
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 280	-3 411	131	-2 672	-677	-1 100
Vuokrakulut	-1 263	-1 010	-253	-923	-349	-337
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 001	-855	-146	-1 105	-148	-153
Toimintakulut	-78 256	-78 876	620	-73 175	-22 824	-23 177
Toimintakate	16 728	17 565	-837	30 053	9 308	9 652
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 428	-1 428	0	-1 269	-498	-665
Vuosikate	15 300	16 137	-837	28 784	8 810	8 987
Poistot ja arvonalentumiset	-13 721	-13 721	0	-14 378	-4 844	-4 730
Satunnaiset tuotot	0	0	0		0	0
Tilikauden tulos	1 579	2 416	-837	14 406	3 966	4 257
Poistoeron muutokset	592	592	0	592	197	197
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	2 171	3 008	-837	14 998	4 164	4 455

HSY seutu- ja ympäristötieto

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	877	877	0	852	191	260
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Kuntaosuudet	3 687	3 687	0	3 692	1 229	1 231
Tuet ja avustukset	394	307	87	119	63	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	4 958	4 871	87	4 662	1 482	1 490
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-2 428	-2 478	50	-2 202	-741	-673
Palvelujen ostot	-2 105	-2 088	-17	-2 048	-678	-683
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100	-100	0	-109	-31	-40
Vuokratulut	-227	-229	1	-228	-80	-85
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-6	-2	-4	-11	-2	-2
Toimintakulut	-4 867	-4 897	29	-4 598	-1 533	-1 483
Toimintakate	91	-26	116	64	-51	7
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	91	-26	116	64	-51	6
Poistot ja arvonalentumiset	-260	-260	0	-245	-79	-84
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-169	-285	116	-181	-130	-77
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-169	-285	116	-181	-130	-77

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

42%

Helsingin kaupungin
omistusosuus

Hallituksen puheenjohtaja	Henri Kuitunen
Hallituksen jäsenet	Kalevi Ekman, Kirsti Hämäläinen, Elina Lehto-Häggroth, Martti Lipponen, Valteri Markula, Liisa Pohjolainen, Harri Rinta-Aho, Tuula Saxholm
Toimitusjohtaja	Riitta Konkola

Yhtiön toimiala

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n toimialana on ylläpitää ammattikorkeakoulua ja harjoittaa ammattikorkeakoulun koulutusaloihin liittyvää koulutus- ja muuta toimintaa.

Toiminta ja merkittävimmät rapahtumat raportointikaudella

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy (Metropolia) päivitti raportointikaudella strategiaansa nostaan sen ytimeen ilmiölähtöiset innovaatiokeskittymät, joissa haetaan yhteistyössä ratkaisuja haastaviin ilmiöihin kuten ilmastonmuutokseen. Samalla valittiin keskeiset osa-alueet (must-wins), joissa on onnistuttava vaikuttajakorkeakoulupäämäärän saavuttamiseksi: kyvykäs ja motivoitunut henkilöstö, innovaatiokeskittymät ja kestävä talous.

Must-wins: kyvykäs ja motivoitunut henkilöstö

Raportointikauden aikana yhtiössä luotiin valmiuksia muutokselle ja käynnistettiin keskeisten uudistusprojektien suunnittelu. Tarkemmat projektisuunnitelmat osaamisen ja kyvykkyysien sekä suorituksen johtamisen uudistamiseksi täsmentyivät toisen vuosineljänneksen aikana.

Must-wins: innovaatiokeskittymien vakiinnuttaminen

Yhtiössä tunnistettiin raportointijakson aikana ilmiölähtöisten innovaatiokeskittymien avaintemat sekä kohdennettiin TKI-hankkeet näiden suunnassa. Puhtaat ja kestävät ratkaisut -innovaatiokeskittymän teemoja ovat mm. kestävät ruokajärjestelmät ja resurssitehokkuus. Toimiva ihmisten kaupunki

-innovaatiokeskittymän keskeinen teema on osallisuus ja osallistaminen. Asiakaslähtöiset hyvinvointi- ja terveystalvet -innovaatiokeskittymän teemoiksi on valittu mm. terveyden ja toimintakyvyn edistäminen ja älykkäät ja käyttäjälähtöiset ratkaisut ja palvelut. Kaikille innovaatiokeskittymille yhteisiä teemoja ovat mm. digitalisaatio, robotiikka sekä kestävä kehitys ja uudenlaiset oppimisympäristöt.

Teemojen lisäksi yhtiö teki valintoja tärkeistä strategisista kaupunki- ja verkostokumppaneista.

Tutkintotavoitteinen oppiminen

Metropoliassa suoritettiin raportointijaksolla vähemmän AMK- ja YAMK-tutkintoja edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden (AMK-tutkinnot 309 kpl eli -5,5 % ja YAMK-tutkinnot 50 kpl eli -9,1 %). Valmistumiset ajoittuvat pääasiassa toiseen ja neljanteen vuosineljännekseen. Opiskelijapalautekyselyn pisteiden määrä nousi 5,7 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (78 660).

Metropolia ja Jyväskylän AMK toimivat yhdessä kuntoutusalan osaamiskeskittymänä alan koulutuksen ja TKI-toiminnan valtakunnallisen yhteistyön kehittämiseksi. Raportointikaudella kuntoutusalan verkostossa (15 AMK:ia) rakennettiin visiota tulevaisuuden kuntoutusosaamistarpeista sekä tutkimuskentästä. Alan yhteisiä verkko-opintopaketteja tarjotaan CampusOnlinein kautta.

Metropolia, Haaga-Helia ja Laurea (3AMK) kehittävät korkeakoulujen välistä opiskelijaliikkuvuutta sekä uusia osaamispolkuja, jotka vahvistavat metropolialueen osaamista. Yhteisiä opintopolkuja toteutetaan kolme keväällä ja yhdeksän syksyllä 2019.

Metropolia tuottaa viiden muun korkeakoulun kanssa ohjaus- ja neuvontapalveluja korkeakoulutetuille maahanmuuttajille. Raportointikaudella SIMHE-ohjauspalveluiden asiakasmäärä (182) kasvoi edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Maahanmuuttajille suunnattu korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen verkkototeutus valmentavakoulutus.fi -oppimisympäristö valmistui.

Metropolia laatii kansainvälisen toimenpideohjelman strategiansa sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden

edistämisen linjausten mukaisesti. Raportointikaudella toimenpideohjelmia valmisteltiin johdon, päälliköiden ja esimiesten kesken. Seuraavaksi sitä työstehtään eteenpäin opiskelijoiden ja henkilöstön voimin. Ohjelma on valmis syksyllä 2019.

Kampukset

Metropolian toiminta keskitetään neljälle kampukselle vuosina 2017-2021: Arabiaan ja Myllypuroon Helsingissä, Myyrmäkeen Vantaalla ja Karamalmille Espoossa.

Arabian kampuksen toisen vaiheen (musiikin tilat) rakennustyöt alkoivat vanhojen tilojen purkutöillä. Uudisrakennuksen nimeksi valittiin kilpailun perusteella Soiva. Arabian kolmannen vaiheen tiloja (XR Center, elokuva ja esitystekniikka) suunniteltiin yhteistyössä käyttäjien kanssa tavoitteena edetä rakennuslupavaiheeseen kesään mennessä.

Myllypuron kampuksen ensimmäinen rakennus otettiin käyttöön tammikuussa. Toisen vaiheen tilojen irtokaluste- ja laitehankintoja valmisteltiin.

Metropolian Leppävaaran kampus jouduttiin sulkemaan sen rakenteissa havaittujen merkittävien vaurioiden johdosta. Kampuksen loppukevätkauden opetus sijoitettiin Metropolian muille kampuksille. Väistötilat löydettiin Nokian tiloista Espoon Karamalmilta, jonne siirrytään syksyn 2019 aikana.

Tuloskehitys

Metropolian liikevaihto ja muut toimintatuotot olivat raportointijaksolla 1.1.-30.4. yhteensä 32,1 milj. euroa. Ne kasvoivat edellisen vuoden vastaavasta jaksosta 4,9 %. Liikevaihto kasvoi 1,4 milj. euroa johtuen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön perusrahoituksen että hankerahoituksen kasvusta.

Toimintakulut (sis. poistot) olivat yhteensä 31,3 milj. euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 4,7 %. Henkilöstökulut 19,4 milj. euroa laskivat edellisestä vuodesta 3,7 %. Henkilöstökulut olivat 60,8 % liikevaihdosta (edellinen vuosi 66,1 % liikevaihdosta).

Poistot 2,5 milj. euroa nousivat edellisestä vuodesta 59,0 %.

Metropolian raportointijakson tulos oli 0,86 milj. euroa voitollinen (edellinen vuosi 0,77 milj. euroa). Tulos kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 12,2 %.

Investoinnit

Yhtiön toimintakauden investoinnit olivat yhteensä 1,6 milj. euroa. Investoinnit jäivät 2,1 milj. euroa alle budjetoidun. Investoinnit rahoitettiin tulo-rahoituksella.

Rahoitus ja vastuusitoumukset

Yhtiön kassatilanne säilyi tarkastelukaudella hyvänä. Rahavarat tarkastelukauden lopussa olivat 3,6 milj. euroa suuremmat kuin vuoden 2018 lopussa. Liiketoiminnan rahavirta kasvoi tarkastelukauden aikana merkittävästi edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Investointeihin käytettiin 0,7 milj. euroa edellisen vuoden vastaavaa kautta enemmän pääomaa.

Yhtiöllä ei ollut lainakantaa eikä nostettuja uusia lainoja raportointijaksolla.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen voimakkaat muutokset muodostavat suurimman toiminnallisen ja taloudellisen riskin Metropolian toiminnalle. Vuonna 2021 voimaan astuvan uusimman muutoksen on kuitenkin arvioitu olevan Metropolialle tällä kertaa taloudellisilta vaikutuksiltaan positiivinen. Metropolian tulee lisätä organisaationsa joustavuutta ja dynaamisuutta, jotta reagointinopeus muutoksiin on jatkossa nopeampaa.

Liikevaihdon kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen TKI- ja liiketoiminnan kautta sisältää riskejä. Tästä syystä Metropolian täytyy kehittää erityisesti projektien hallintaa sekä sisäistä laskentaa riskien minimoimiseksi. Koulutusvientiin liittyy erityispiirteinä lisäksi maariskit ja projektien ajallinen venyminen.

Metropolia on sitoutunut ulkopuolisten toimijoiden kanssa pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin, jotka aiheuttavat riskitekijöitä tulopohjan ja toiminnan muutostilanteissa. Metropolian toiminnan keskittäminen neljälle kampukselle on toiminnallisesti ja taloudellisesti myönteinen ratkaisu ja pitkällä aikavälillä riskejä vähentävä tekijä. Muutosprosessin aikana syntyy kuitenkin päällekkäisiä kustannuksia, joilta ei voi täysin välttyä. Kampusten valmistumisaikatauluihin voi myös kohdistua viivästymisriski.

Yhtiön riskienhallinta huomioidaan strategisten tavoitteiden asetannassa, niiden perusteella tehdyissä

toimenpideohjelmissa sekä Metropolian eri osa-alueiden budjeteissa.

Riskienhallinnan keskeisinä tekijöinä ovat lisäksi kasvavien hajauttaminen, varovainen ja vastuullinen sijoittaminen sekä vastuu- ja vahinkovakuutukset.

Metropolian vuosi käynnistyi uudistumisen merkeissä ja alkuvuonna keskiössä oli yhtiön uuden suunnan ja valintojen konkretisoiminen.

Yhtiön toimintaympäristö muuttuu yhä kiihtyvällä tahdilla. Uusia aloja, uutta elinkeinotoimintaa ja osaa- mistarpeita syntyy jatkuvasti samalla kun teknologinen murros haastaa ajattelu- ja toimintatapoja koko yhteiskunnassa.

Yhtiö vastaa toimintaympäristön haasteisiin uudella vaikuttajakorkeakoulu -strategialla. Sen ytimessä ovat ilmiölähtöiset innovaatiokeskittymät, joissa haetaan yhteistyössä ratkaisuja haastavimpiin ilmiöihin kuten ilmastonmuutokseen. Metropolian tavoitteena on tarjota yhtiön henkilöstölle, opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille ainutlaatuinen mahdollisuus merkitykselliseen oppimiseen, työhön ja yhteiskunnan uudistamiseen.

Metropolia rakentaa parhaillaan uutta jatkuvan oppimisen viitekehystä, joka mahdollistaa uudenlaisia yksilöllisiä joustavia oppimisen ratkaisuja elämän eri vaiheisiin. Yhtiön tavoitteena on tarjota monipuolista osaamista tuottavaa koulutusta ja oppimispalveluja.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2019	TA 2019	EROTUS ENN-TA	TP 2018	TOT 1-4/2019	TOT 1-4/2018
Myyntituotot	96 297	96 536	-239	93 735	31 830	30 412
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	498	498	0	2 448	234	164
Toimintatuotot	96 795	97 034	-239	96 183	32 064	30 576
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-60 779	-62 200	1 421	-62 030	-19 357	-20 100
Palvelujen ostot	-2 492	-2 310	-182	-2 055	-813	-526
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 426	-1 565	139	-1 177	-466	-340
Vuokratulut	0	0	0	0	-2 842	-2 661
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-24 711	-23 889	-822	-23 507	-5 297	-4 665
Toimintakulut	-89 408	-89 964	556	-88 769	-28 776	-28 293
Toimintakate	7 387	7 070	317	7 414	3 289	2 283
Rahoitustuotot ja -kulut	200	0	200	142	90	68
Vuosikate	7 587	7 070	517	7 557	3 379	2 351
Poistot ja arvonalentumiset	-7 634	-7 060	-574	-5 672	-2 517	-1 583
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-47	10	-57	1 884	862	768
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	210	0	210	-1 943	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	163	10	153	-58	862	768

Tuloslaskelman tunnusluvut	ENN 2019	TP 2018
Toimintatuotot/toimintakulut (%)	108	108
Vuosikate/poistot (%)	99	133

Tase (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018		TOT 30.4.2019	TP 2018
Vastaavaa			Vastattavaa		
Aineettomat hyödykkeet	8 416	8 851	Peruspääoma	4 500	4 500
Aineelliset hyödykkeet	11 429	11 880	Arvonkorotusrahasto	0	0
Sijoitukset	550	550	Muut omat rahastot	6 553	6 541
Pysyvät vastaavat yhteensä	20 395	21 281	Muu oma pääoma	0	0
Toimeksiantojen varat	0	0	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	28 845	28 903
Vaihto-omaisuus	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	862	-58
Saamiset	4 415	4 836	Oma pää oma yhteensä	40 760	39 886
Rahoitusarvopaperit	32 699	28 621	Poistoero	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	3 290	3 704	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	40 404	37 161	Pakolliset varaukset	720	214
			Toimeksiantojen pääomat	0	0
			Pitkäaikainen vieras pääoma	1 269	1 269
			Lyhytaikainen vieras pääoma	18 051	17 073
			Vieras pääoma yhteensä	19 320	18 342
Vastaavaa yhteensä	60 799	58 442	Vastattavaa yhteensä	60 799	58 442

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TOT 30.4.2019	TP 2018
Vuosikate	3 379	7 557
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	1 821	1 613
Investointimenot	-1 631	-10 429
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	2
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 571	-1 258
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	12	1 959
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19	1 131
Rahoituksen rahavirta	-7	3 090
Rahavarat 1.1.	16 319	14 486
Rahavarat 30.4 / 31.12.	19 882	16 319

Tunnuslukujen laskukaavat

Kannattavuuden tunnusluvut

Toimintatuotot toimintakuluista (%)

$100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Vuosikate poistoista (%)

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan tai kuntayhtymän keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistolaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki

Postiosoite
PL 20
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde 09 310 1641
kaupunginkanslia@hel.fi
hel.fi/kaupunginkanslia